

Pszczyna, dnia 29.02.2016 r.

DEF.0310.1.2016

**Rada Miejska
w P s z c z y n i e**

**Burmistrz
P s z c z y n y**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity z dnia 16 stycznia 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie składa sprawozdanie z działalności za 2015 r. oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2016 rok.

SPIS TREŚCI

I. Część ogólna	strona 3
1. Dane ogólne o wykonaniu budżetu	strona 3
II. Dochody budżetowe	strona 4
1. Wykonanie dochodów w ujęciu tabelarycznym	strona 4
2. Część opisowa dochodów budżetowych	strona 4
III. Wydatki budżetowe	strona 7
1. Wykonanie wydatków w ujęciu tabelarycznym	strona 7
2. Część opisowa wydatków budżetowych	strona 7
a. Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	strona 9
IV. Charakterystyka świadczeniobiorców w Gminie Pszczyna	strona 17
V. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie w 2015 roku	strona 19
1. Klub Integracji Społecznej	strona 19
2. Prace społecznie użyteczne	strona 24
3. Punkt Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym.....	strona 24
4. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych	strona 25
5. Punkt Informacji Obywatelskiej	strona 25
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	strona 26
7. Poradnictwo prawne.....	strona 28
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2016 r.	strona 29

S p r a w o z d a n i e

opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie za 2015 r.

I – Część ogólna.

1. Dane ogólne o wykonaniu budżetu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie dysponował w roku 2015 budżetem ogółem w wysokości 19.367.465,00 zł z tego:

- środki finansowe z Urzędu Miasta	4.793.020,00
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z administracji rządowej	11.732.596,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (dożywianie)	368.870,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (zas. okresowe)	620.586,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (zas. stałe i skl. na ub. zdr.)	887.100,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy na częściowe utrzymanie OPS	535.641,00
- dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny	20.671,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym	272.981,00
- dochody gminy z tyt. odpł. za usługi opiekuńcze	22.000,00
- dochody gminy z tyt. wyegzekwowanych kwot przez komorników od dłużników alimentacyjnych	100.000,00
- dochody gminy z tyt. kapitalizacji odsetek od środków na rach. bankowych	14.000,00

II - Dochody budżetowe.**1. Wykonanie dochodów w ujęciu tabelarycznym.**

Dział	Rozdział	Treść	Plan	Wykonanie	%
852		Pomoc społeczna	14.301.464,00	14.081.414,31	98,70
	85206	Wspieranie rodziny	20.671,00	20.671,00	100,00
	85212	Świadczenia rodzinne, świad. z fun. alim. oraz skł. na ub. emer. i rent. z ubezpieczenia społ.	11.783.998,00	11.623.104,44	98,60
	85213	Składki na ub. zdrowotne	87.120,00	83.948,89	96,40
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz skł. na ubez. społ. – dotacja na zadania własne (zasiłki okresowe)	620.586,00	584.805,30	94,20
	85216	Zasiłki stałe	819.600,00	800.292,26	97,60
	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej – dot. z budżetu na zad. własne (utrzymanie OPS)	549.641,00	548.786,92	99,80
	85228	Usługi opiekuńcze	48.300,00	48.257,50	99,90
	85295	Pozostała działalność – dotacja na zadania własne i świadcz piel.po 200,00zł	371.548,00	371.548,00	100,00
854	85415	Pomoc materialna dla uczniów	272.981,00	242.480,00	88,80

2. Część opisowa dochodów budżetowych.

Realizacja budżetu po stronie dochodów w ujęciu analitycznym przedstawia się następująco:

Dział 852 Pomoc Społeczna

plan: 14.301.464,00   wykonanie: 14.081.414,31   98,70%

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny.

plan: 20.671,00   wykonanie: 20.671,00   100,00%

Dotacja celowa z budżetu państwa za zadania własne z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny.

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

plan: 11.783.998,00   wykonanie: 11.623.104,44   98,60%

dochody w tym rozdziale to:

- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z administracji rządowej zleconych gminie   11.522.651,92
- zwroty zaliczek aliment. i świad. z fund. alimentacyjnego wyegzekwowanych przez komornika   100.452,52

Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne

plan: 87.120,00   wykonanie: 83.948,89   96,40%

dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne i zlecone gminie

Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne

plan: 620.586,00   wykonanie: 584.805,30   94,20%

na wykonanie dochodów w tym rozdziale składa się:

- spłata zasiłków zwrotnych z lat ub. (zadania własne) i zwrot opłat za DPS za lata ub.   1.960,00
- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy (zasiłki okresowe)   582.845,30

Rozdział 85216 - Zasiłki stałe

plan: 819.600,00   wykonanie: 800.292,26   97,60%

na wykonanie dochodów w tym rozdziale składa się:

- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy (zasiłki stałe)   800.292,26

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

plan: 549.641,00   wykonanie: 548.786,92   99,80%

środki w tym rozdziale to:

- doch. z tyt. kap. odsetek od śr. na rach. bankowym   13.145,92
- dotacja celowa z budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej   535.641,00

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze

plan: 48.300,00   wykonanie: 48.257,50   99,90%

Dochody w tym rozdziale to:

- odpłatność 41 podopiecznych za usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w Ośrodku Pomocy Społecznej w wysokości 26.717,50.

W okresie sprawozdawczym przepracowano 8.234 godziny w ramach usług opiekuńczych.

- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z administracji rządowej zleconych gminie 21.540,00.

Rozdział 85295 - Pozostała działalność.

plan: 371.548,00   wykonanie: 371.548,00   100,00%

- Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa w wysokości 368.870,00 zł na realizację własnych zadań bieżących gminy. Powyższe środki z budżetu państwa przeznaczone były na dofinansowanie Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

- Dotacja celowa z budżetu państwa (rezerwa) w kwocie 2.678,00 na pomoc finansową w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne.

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów.

plan: 272.981,00   wykonanie: 242.480,00   88,80%

- dotacja celowa z budżetu państwa (rezerwa) na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym

III - Wydatki budżetowe.

1. Wykonanie wydatków w ujęciu tabelarycznym.

Dział	Rozdział	Treść	Plan	Wykonanie	%
852		Pomoc społeczna	18.878.484,00	18.391.684,53	97,40
	85206	Wspieranie rodziny – dotacja na zadania własne	82.264,00	78.825,98	95,80
	85212	Świadczenia rodzinne, świad. z fund. alim. oraz skł. na ub. emeryt. i rent. z ubezpieczenia społ.	11.776.567,00	11.574.692,72	98,30
	85213	Składki na ubezpiecz. zdrowotne	87.120,00	83.948,89	96,40
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze	2.053.686,00	2.006.196,30	97,70
	85216	Zasiłki stałe	819.600,00	800.292,26	97,60
	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	2.854.479,00	2.687.978,01	94,20
	85228	Usługi opiekuńcze	72.400,00	61.652,00	85,20
	85232	Klub Integracji Społecznej	73.420,00	70.549,23	96,10
	85295	Poz. dział. – prog. dożyw., prace społ. użyteczne, piecza zastępcza	1.056.270,00	1.024.871,14	97,10
	85295	Poz. dział. – pomoc fin. dla osób pobierających św.piel.	2.678,00	2.678,00	100,00
854	85415	Pomoc materialna dla uczniów	352.981,00	303.100,00	85,90

2. Część opisowa wydatków budżetowych.

Dział 852 Pomoc Społeczna

plan: 18.878.484,00   wykonanie: 18.391.684,53   97,40%

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny

plan: 82.264,00   wykonanie: 78.825,98   95,80%

w tym:

wynagrodzenia osobowe:

plan: 66.906,00   wykonanie: 64.177,87   95,90%

poходne od wynagrodzeń:

plan: 13.170,00   wykonanie: 12.460,24   94,60%

odpis na ZFŚS			
plan: 2.188,00	wykonanie:	2.187,87	100,00%

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

plan: 11.776.567,00	wykonanie:	11.574.692,72	98,30%
---------------------	------------	---------------	--------

§ 3110 Świadczenia społeczne.

plan: 10.887.388,00	wykonanie:	10.734.763,20	98,10%
---------------------	------------	---------------	--------

w tym:

- zasiłki rodzinne	3.060.658,30
---------------------------	--------------

- dodatki do zasiłków rodz. ogółem:	1.598.456,80
--	--------------

w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka	156.000,00
---------------------	------------

- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	392.350,80
--	------------

- samotnego wychowywania dziecka	186.820,00
----------------------------------	------------

- kształt. i reh. dziecka niepełnospr.	138.260,00
--	------------

- rozpoczęcia roku szkolnego	187.100,00
------------------------------	------------

- na pokr. wyd. związanych z pobytem poza miejscem zamieszkania	2.610,00
--	----------

- na pokr. wyd. zw. z dojazdem do szkoły	104.346,00
--	------------

- wychow. dziecka w rodz. wielodzietnej	430.970,00
---	------------

- świadczenia opiekuńcze ogółem	3.724.829,90
--	---------------------

w tym:

- świadczenia pielęgnacyjne	1.902.780,00
-----------------------------	--------------

- specjalny zasiłek opiekuńczy	91.160,90
--------------------------------	-----------

- zasiłki pielęgnacyjne	1.730.889,00
-------------------------	--------------

- świadczenia z fun. aliment.	1.664.283,50
--------------------------------------	---------------------

- jednorazowa zapomoga z tyt. urodz.	
---	--

dziecka tzw. „becikowe”	472.000,00
-------------------------	------------

- zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych	214.534,70
---	-------------------

§ 4110 – Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubez. społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne.

plan: 456.785,00	wykonanie: 456.784,74	100,00%
------------------	-----------------------	---------

Składki na ubez. emerytalne i rentowe z ubez. społecznego opłacane za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych oraz zasiłek dla opiekunów.

a. Koszty obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego

plan: 432.394,00	wykonanie: 383.144,78	88,60%
------------------	-----------------------	--------

- finansowane z budżetu państwa (w wys. 3% zrealizowanych wydatków na świad. rodzinne, fund. alimentacyjny i skł. ZUS)	331.103,98	
--	------------	--

- finansowane z gminy	52.040,80	
-----------------------	-----------	--

§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe.

plan: 259.558,00	wykonanie: 236.341,63	91,10 %
------------------	-----------------------	---------

§ 4040 – Dodatkowe wynagrodzenia roczne.

plan: 16.910,00	wykonanie: 16.832,54	99,50 %
-----------------	----------------------	---------

§ 4110, 4120 – Składki na ubez. społeczne i Fundusz Pracy.

plan: 51.864,00	wykonanie: 46.648,39	89,90 %
-----------------	----------------------	---------

§ 4440 – Odpis na ZFŚS

plan: 7.658,00	wykonanie: 7.657,51	99,99 %
----------------	---------------------	---------

§ 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia.

plan: 14.763,00	wykonanie: 9.335,72	63,20 %
-----------------	---------------------	---------

§ 4260 – Zakup energii.

plan: 4.924,00	wykonanie: 4.910,15	99,70%
----------------	---------------------	--------

§ 4300 – Zakup usług pozostałych.

plan: 63.217,00	wykonanie: 52.051,00	82,30%
-----------------	----------------------	--------

w tym

- opłaty skredytowane	24.241,20
- opłaty pocztowe	14.568,37
- pozostałe usługi -	13.241,43

§ 4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii stacjonarnej.

plan: 2.400,00	wykonanie: 1.703,37	71,00 %
----------------	---------------------	---------

§ 4610 – Koszty egzekucji komorniczej.

plan: 9.600,00	wykonanie: 6.206,41	64,60 %
----------------	---------------------	---------

§ 4700 – Szkolenie pracowników.

plan: 1.500,00	wykonanie: 1.458,00	97,20%
----------------	---------------------	--------

Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne

plan: 87.120,00	wykonanie: 83.948,89	96,40 %
-----------------	----------------------	---------

§ 4130. Składki na ubezpieczenia zdrowotne

plan: 87.120,00	wykonanie: 83.948,89	96,40 %
-----------------	----------------------	---------

składki zdr. opłacone za 141 osób pobier. zas. stałe	64.361,29
--	-----------

składki zdrowotne za 28 osób pob. świad. piel., SZO, ZDO	19.587,60
--	-----------

Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne

plan: 2.053.686,00	wykonanie: 2.006.196,30	97,70%
--------------------	-------------------------	--------

	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>
zadania własne finansowane z Gminy:	1.433.100,00	1.423.351,00
zadania własne finan. z budż. państwa (zas. okresowe)	620.586,00	582.845,30
	-----	-----
	2.053.686,00	2.006.196,30

w tym:

§ 3110. Świadczenia społeczne.

	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>
zadania własne finansowane z Gminy:	538.000,00	537.888,46
zadania własne finan. z budż. Państwa (zas. okresowe)	620.586,00	582.845,30
	-----	-----
	1.158.586,00	1.120.733,76

w tym:

zadania własne – finansowane ze środków Gminy	537.888,46
- schronienie dla 54 osób	218.193,88
- zasiłki celowe na różne formy pomocy dla 851 rodzin	319.694,58

zadania własne – finansowane z budżetu państwa	582.845,30
- zasiłki okresowe dla 430 rodzin – ogółem	582.845,30
w tym przyznane:	
z powodu bezrobocia (314 rodzin)	453.475,30
z powodu długotrwałej choroby (44 rodziny)	29.234,00
z powodu niepełnosprawności (49 rodzin)	53.443,00
inne (61 rodzin)	46.693,00

Minimalna wysokość zasiłku okresowego od 2008 r. wynosi **50%** różnicy między kryterium dochodowym z ustawy o pomocy społecznej a dochodem osoby (w przypadku osoby samotnie gospodarującej) i **50%** różnicy między kryterium dochodowym rodziny z ustawy o pomocy społecznej a dochodem rodziny (w przypadku rodziny).

Wydatki na zasiłki okresowe w minimalnej wysokości pokryto dotacją celową z budżetu państwa.

§ 4300. Zakup usług pozostałych (zadania własne)

plan: 20.200,00	wykonanie: 15.076,00	74,60%
-----------------	----------------------	--------

wydatki dotyczą usług pogrzebowych

§ 4330. Opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej

plan: 874.900,00	wykonanie: 870.386,54	99,50%
------------------	-----------------------	--------

Odpłatność gminy za pobyt 44 osób w DPS.

Rozdział 85216 - Zasiłki stałe

plan: 819.600,00	wykonanie: 800.292,26	97,60%
------------------	-----------------------	--------

§ 3110. Świadczenia społeczne.

plan: 819.600,00	wykonanie: 800.292,26	97,60%
------------------	-----------------------	--------

Zasiłki stałe dla 147 osób samotnie gospodarujących -	692.876,48
---	------------

Zasiłki stałe dla 44 osób pozostających w rodzinie -	107.415,78
--	------------

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

plan: 2.854.479,00	wykonanie: 2.687.978,01	94,20%
	plan	wykonanie
finansowane przez gminę	2.318.838,00	2.152.337,01
finansowane z budżetu państwa	535.641,00	535.641,00
	-----	
razem:	2.854.479,00	2.687.978,01

§ 3020. Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

plan: 1.920,00	wykonanie: 1.090,00	56,80%
----------------	---------------------	--------

§ 4010. Wynagrodzenia osobowe pracowników.

plan: 1.892.610,00	wykonanie: 1.788.085,86	94,50%
--------------------	-------------------------	--------

§ 4040. Dodatkowe wynagrodzenie roczne.

plan: 125.327,00	wykonanie: 125.326,08	100,00%
------------------	-----------------------	---------

wypłata „trzynastki” dla pracowników OPS

§ 4110,4120,4140,4440. Składki na ubezpieczenie społeczne, fundusz pracy, ZFŚS, PFRON

plan: 417.349,00	wykonanie: 401.011,24	96,10%
------------------	-----------------------	--------

Wydatki dotyczą pochodnych od wynagrodzeń osobowych i dodatkowej nagrody rocznej oraz odpisu na ZFŚS.

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe.

plan: 9.100,00	wykonanie: 8.560,00	94,10%
----------------	---------------------	--------

§ 4210. Materiały i wyposażenie.

plan: 65.673,00	wykonanie: 59.583,67	90,70%
-----------------	----------------------	--------

z tego:

- materiały biurowe i wyposażenie	38.951,46
- prenumerata czasopism	4.108,43
- pozostałe zakupy	16.523,78

§ 4260. Zakup energii.

plan: 42.000,00	wykonanie: 32.763,92	78,00%
-----------------	----------------------	--------

z tego:

- energia elektryczna	11.888,03
- CO	18.970,20
- woda	1.905,69

§ 4270. Zakup usług remontowych.

plan: 20.800,00	wykonanie: 10.372,15	49,90%
-----------------	----------------------	--------

Remont pomieszczeń i naprawy sprzętu.

§ 4280. Zakup usług zdrowotnych.

plan: 4.300,00	wykonanie: 4.282,00	99,60%
----------------	---------------------	--------

§ 4300. Zakup usług pozostałych.

plan: 69.000,00	wykonanie: 55.599,65	80,60%
-----------------	----------------------	--------

z tego:

- opłaty pocztowe	3.841,17
- opłaty skredytowane	22.623,05
- wywóz śmieci i opłata za odpr. ścieków	5.086,28
- konserwacje programów, pozostałe usługi	19.999,15
- usługi BHP	4.050,00

§ 4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych.

plan: 10.900,00	wykonanie: 9.537,31	87,50 %
-----------------	---------------------	---------

§ 4400 – Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale.

plan: 141.900,00	wykonanie: 141.092,14	99,40 %
------------------	-----------------------	---------

§ 4410. Delegacje służbowe krajowe

plan: 37.300,00	wykonanie: 36.679,99	98,30%
-----------------	----------------------	--------

z tego:

- koszty delegacji	5.562,00
- ryczałty samochodowe	31.117,99

§ 4430. Różne opłaty i składki

plan: 4.300,00	wykonanie: 3.866,00	89,90%
----------------	---------------------	--------

Ubezpieczenie majątku OPS.

§ 4700 – Szkolenie pracowników.

plan: 12.000,00	wykonanie: 10.128,00	84,40 %
-----------------	----------------------	---------

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze

plan: 72.400,00	wykonanie: 61.652,00	85,20%
-----------------	----------------------	--------

finansowane przez Gminę -	40.112,00
---------------------------	-----------

finansowane z budżetu państwa -	21.540,00
---------------------------------	-----------

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe.

plan: 65.840,00	wykonanie: 55.112,00	83,70%
-----------------	----------------------	--------

Wydatki dotyczą usług opiekuńczych świadczonych na rzecz podopiecznych na umowę-zlecenie.

§ 4300. Zakup usług pozostałych..

plan: 6.560,00	wykonanie: 6.540,00	99,70%
----------------	---------------------	--------

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rozdział 85232 – Klub Integracji Społecznej.

plan: 73.420,00	wykonanie: 70.549,23	96,10%
-----------------	----------------------	--------

§ 4010, 4110, 4120. Wynagrodzenia osobowe i pochodne

plan: 66.420,00	wykonanie: 64.275,81	96,80%
-----------------	----------------------	--------

- wynagrodzenia osobowe -	51.400,00
---------------------------	-----------

- pochodne od wynagrodzeń -	9.894,46
-----------------------------	----------

- dod. wynagrodzenie roczne -	2.981,35
-------------------------------	----------

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe

plan: 3.000,00	wykonanie: 2.990,00	99,70%
----------------	---------------------	--------

§ 4210. Zakup materiałów i wyposażenia

plan: 2.000,00	wykonanie: 1.345,42	67,30%
----------------	---------------------	--------

§ 4300. Zakup usług pozostałych

plan: 2.000,00	wykonanie: 1.938,00	96,90%
----------------	---------------------	--------

Rozdział 85295 - Pozostała działalność.

plan: 1.058.948,00	wykonanie: 1.027.549,14	97,10%
--------------------	-------------------------	--------

§ 3110. Świadczenia społeczne

plan: 753.870,00	wykonanie: 749.621,75	99,40%
------------------	-----------------------	--------

- finansowane przez gminę	378.151,75
- finansowane przez budżet państwa	371.470,00

dożywianie **725.780,31**

Całkowity koszt realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w okresie I-XII/2015 r. wynosił ogółem **725.780,31** i został sfinansowany:

- ze środków własnych gminy	356.910,31
- z dotacji celowej budżetu państwa	368.870,00

W ramach całego Programu zostały sfinansowane:

- posiłki dla dzieci do 7 roku życia	71.286,13
- posiłki dla uczniów ze szkół podst., gimnazjów	221.760,03
- posiłki dla osób dorosłych i chorych	39.722,00
- zasiłki celowe na zakup żywności i przygot. posiłku	393.012,15

Programem objęto ogółem 2.221 osób z czego:

- 851 osób korzystało z posiłku	332.768,16
- 1.984 osoby korzystało z zas. celowego na zakup żywności	393.012,15

świadczenia wypłacane przez gminę bezrobotnym skierowanym do wykonywania prac społecznie użytecznych **21.241,44**

- świadczenia dla 15 osób bezrobotnych wykon. prace społ. użyt. w jednostkach organizacyjnych gminy (szkoły, przedszkola, OPS)	21.241,44

pomoc finansowa w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. **2.600,00**

pomoc finansowa w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Koszty obsługi programu

plan 78,00	wykonanie 78,00
------------	-----------------

zakup usług przez jednostki samorządów terytorialnych od innych jednostek

plan 305.000,00	wykonanie 277.849,39	91,10
-----------------	----------------------	-------

wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

Dział 854 Edukacyjna Opieka Wychowawcza

plan: 352.981,00	wykonanie: 303.100,00	85,90%
------------------	-----------------------	--------

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów

plan: 352.981,00	wykonanie: 303.100,00	85,90%
------------------	-----------------------	--------

w tym:

- stypendia szkolne:

plan: 347.681,00	wykonanie: 299.880,00	86,30%
------------------	-----------------------	--------

- zasiłki szkolne:

plan: 5.300,00	wykonanie: 3.220,00	60,80%
----------------	---------------------	--------

IV - Charakterystyka świadczeniobiorców w Gminie Pszczyna

Tabela nr 1 prezentuje liczbę osób i rodzin, które w 2015 roku zostały objęte pomocą niezależnie od rodzaju i formy świadczeń.

Tabela nr 1 – Liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2015 roku

2015 rok	
liczba rodzin	1.034
liczba osób w rodzinach	2.841
liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją	1.818
rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	1.071
rodziny objęte wyłącznie pracą socjalną	37

Tabela nr 2 – Struktura świadczeniobiorców w 2015 roku

Przyczyny udzielenia pomocy	Liczba gospodarstw
ubóstwo	726
bezdomność	63
potrzeba ochrony macierzyństwa	153
bezrobocie	526
upośledzenie fizyczne lub umysłowe	336
długotrwała choroba	346
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	267
w tym:	
rodziny niepełne	171
rodziny wielodzietne	67
alkoholizm	51
narkomania	10
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	19
zdarzenia losowe	2
przemoc w rodzinie	22

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dla osób dorosłych tego potrzebujących jest realizowana przez Ośrodek w formie obiadu w Restauracji „Sułtan”. W roku 2015 ogółem korzystało z jednego posiłku 23 osób.

Tabela nr 3 - Analiza świadczeniobiorców w gminie Pszczyna za okres ostatnich czterech lat

Lata	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin objętych pomocą (zasiłki i pomoc w naturze)	1807	2033	1954	1818
Rodziny objęte tylko pracą socjalną	16	2	2	37
Rodziny otrzymujące zasiłek celowy	897	975	921	862
w tym: Rodziny otrzymujące zasiłek celowy specjalny	234	194	260	230

W 2015 r. na 1818 rodzin otrzymujących zasiłki i pomoc w naturze (finansowane tak z budżetu gminy jak i z budżetu państwa) 1034 to rodziny o dochodach poniżej kryterium ustawowego, co oznacza, że w 2015 r. zgłosiły się z terenu naszej gminy 1034 rodziny, które otrzymywały stałą, comiesięczną bądź jednorazową pomoc pieniężną w postaci zasiłku celowego (realizacja z budżetu gminy) na bieżące funkcjonowanie rodziny. Z tej formy pomocy korzystają w miarę systematycznie osoby samotne, od kilku lat zarejestrowane jako osoby bezrobotne w PUP, dla których często obok dochodów uzyskiwanych z pracy w szarej strefie jest to jedyne źródło utrzymania, a także rodziny bez dochodów lub których dochody są na tyle niskie, iż nie pozwalają im na bieżące utrzymanie.

V - Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie w 2015 r.

1. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej funkcjonuje jako jeden z działów Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie od marca 2006 roku.

Zadaniem Klubu w Pszczynie jest przede wszystkim wspieranie osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z Gminy Pszczyna. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne.

Głównym celem KIS jest:

- zmniejszanie psychologicznych skutków bezrobocia,
- promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej,
- przygotowanie do podjęcia zatrudnienia np. w ramach prac społecznie użytecznych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia.

Klub Integracji Społecznej w Pszczynie spełnia wiele funkcji:

- przygotowuje i prowadzi szkolenia i warsztaty,
- oferuje poradnictwo z zakresu informacji zawodowej,
- oferuje pomoc psychologiczną indywidualną i grupową,
- oferuje pomoc prawną,
- udostępnia fachową bibliotekę,
- oferuje nieodpłatny dostęp do Internetu i telefonu w celu poszukiwania pracy dla Klientów Klubu,
- oferuje nieodpłatny dostęp do prasy,
- pomaga w przygotowaniu profesjonalnych aplikacji zawodowych oraz umożliwia napisanie ich na komputerze,
- oferuje dostęp do aktualnych ofert pracy oraz szkoleń i kursów podnoszących lub uzupełniających kwalifikacje zawodowe.

W ramach projektu zajęcia prowadzone są w formie indywidualnej i grupowej. Dla osób zakwalifikowanych do grup warsztatowych prowadzone są zajęcia aktywizujące i psychoedukacyjne. Zajęcia prowadzi psycholog, doradca zawodowy, lider klubu pracy, prawnik i informatyk. Rekrutacją uczestników do kolejnych edycji KIS zajmują się pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej.

Warsztaty Klubu Integracji Społecznej odbywają się dwa razy w tygodniu, w czterogodzinnych sesjach, zajęcia indywidualne z doradcą zawodowym w wymiarze 2 godzin na uczestnika projektu realizowane są przez cały okres trwania edycji. Poszczególne edycje trwają około 3 miesiące i obejmują 23 dni warsztatowe.

Zakres tematyczny zajęć obejmuje:

a. Integrację grupy

b. Zajęcia reintegracyjne realizowane poprzez:

- **reintegrację społeczną** tj. pracę nad identyfikacją własnych zasobów i umiejętności, pracę nad budowaniem pozytywnej samooceny, radzenie sobie ze stresem, trening zachowań asertywnych, warsztat z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej oraz autoprezentacji.
- **reintegrację zawodową** czyli kształtowanie postawy pro-aktywnej tj. warsztaty z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz wiedzy o rynku pracy, tworzenia dokumentacji aplikacyjnej, symulacja rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą (sesja z kamerą).

c. Poradnictwo zawodowe - tworzenie wraz z doradcą zawodowym Indywidualnych Planów Działania.

d. Poradnictwo prawne

e. Zajęcia edukacyjne z zakresu podstaw wiedzy o komputerze i Internecie.

Uzupełnieniem zajęć prowadzonych w Klubie w ramach propagowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu są organizowane raz w roku wycieczki wyjazdowe. W roku 2015 odbyło się kilka lokalnych wycieczek dla uczestników zajęć warsztatowych. Uczestnicy zajęć odbyli wycieczkę rowerową po Ziemi Pszczyńskiej oraz odwiedzili Zagrodę Żubrów oraz Skansen w Pszczynie.

Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób korzystających ze wsparcia OPS

Począwszy od roku 2015 w ramach zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu klientów OPS w Klubie Integracji Społecznej uruchomione zostało odrębne stanowisko komputerowe dla bezrobotnych podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie.

W ramach tego projektu Klub Integracji Społecznej oferuje bezpłatne korzystanie ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu. Wykorzystanie komputerów i Internetu w zakresie wyszukiwania informacji zawodowych, sporządzania dokumentów aplikacyjnych, wysyłania i odbierania poczty elektronicznej oraz bezpłatnego wydruku przygotowanych dokumentów jest głównym założeniem nowej oferty Klubu skierowanej do osób bezrobotnych. Pracownicy KIS udzielają wsparcia w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i korzystania z Internetu.

Program Aktywizacja i Integracja

W roku 2015 Ośrodek Pomocy Społecznej po raz pierwszy realizował Program w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Pszczynie

Program Aktywizacja i Integracja, to działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez powiatowy urząd pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej.

Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja kierowane są osoby bezrobotne, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Program, po zaopiniowaniu przez powiatową radę rynku pracy, realizowany jest przez:

- powiatowy urząd pracy - w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych, w ramach **prac społecznie użytecznych;**
- ośrodek pomocy społecznej lub podmioty prowadzące działalność statutową na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w zakresie integracji społecznej bezrobotnych. W tym przypadku realizatorem był Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie poprzez Klub Integracji Społecznej.

Działania w zakresie integracji społecznej osób bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, mogą być realizowane w szczególności poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie i grupy wsparcia w wymiarze co najmniej 10 godzin tygodniowo. Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja trwa 2 miesiące.

Po zakończeniu Programu Aktywizacja i Integracja powiatowy urząd pracy ponownie określa profil pomocy i może:

- podjąć decyzję o ponownym skierowaniu osoby bezrobotnej do udziału w Programie, jednak nie dłużej niż łącznie na okres do 6 miesięcy;
- skierować osobę bezrobotną, w porozumieniu z ośrodkiem pomocy społecznej, do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej, zakładanej przez osoby prawne, o której mowa w przepisach o spółdzielniach socjalnych;
- ponownie ustalić profil pomocy, a w przypadku zmiany profilu niezwłocznie dostosować indywidualny plan działania i przedstawić bezrobotnemu propozycje pomocy określona w ustawie.

W czasie udziału osoby bezrobotnej w Programie Aktywizacja i Integracja powiatowy urząd pracy nie kieruje do bezrobotnego innych form pomocy.

W roku 2015 do Programu PAI skierowanych zostało 8 podopiecznych OPS, uczestniczyli oni w zajęciach warsztatowych oraz otrzymali skierowanie na prace społecznie użyteczne. Po zakończeniu PAI 4 uczestnicy uzyskali II profil pomocy w PUP w wyniku czego kontynuowali prace społecznie użyteczne do grudnia 2015 roku.

Konsultacje indywidualne dla osób bezrobotnych realizowane w Klubie Integracji Społecznej

W roku 2015 działalność KIS została wzbogacona o konsultacje indywidualne dla osób bezrobotnych, nieuczestniczących w zajęciach warsztatowych, a skierowanych na zajęcia aktywizacyjne przez pracowników socjalnych OPS. Pracownicy Klubu Integracji Społecznej w roku 2015 zrealizowali 205 konsultacji indywidualnych mających na celu pomoc osobie bezrobotnej w znalezieniu zatrudnienia. Po przeanalizowaniu bieżącej sytuacji osoby bezrobotnej oraz wcześniejszych doświadczeń zawodowych, jej zasobów i ograniczeń dla każdej osoby

bezrobotnej tworzona jest indywidualna ścieżka działań prozatrudnieniowych, a także w razie potrzeby ścieżka edukacyjno-szkoleniowa. Z każdą osobą bezrobotną analizowane są dostępne oferty pracy, tworzone są plany kolejnych działań, wzmacniana jest motywacja klienta i samoocena. W razie potrzeby tworzone są aktualne dokumenty aplikacyjne. Pracownicy KIS udzielają także pomocy w korzystaniu z komputera i Internetu.

Współpraca Klubu Integracji Społecznej z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej

W 2015 r. Klub Integracji Społecznej nawiązał współpracę z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej Subregionu Centralnego, w którym Fundacja Internationaler Bund Polska jest jednym z partnerów realizujących projekt doradczo-szkoleniowy dla podmiotów ekonomii społecznej. Efektem współpracy było przeszkolenie 8 podopiecznych Klubu Integracji Społecznej realizujących **Program Aktywizacja i Integracja** z zakresu organizowania i prowadzenia spółdzielni socjalnej.

Efektywność działań Klubu Integracji Społecznej

W roku 2015 zaproszenie do uczestnictwa w zajęciach warsztatowych realizowanych przez KIS otrzymało 37 osób, uczestnikami zajęć warsztatowych w KIS było 18 osób, a certyfikaty zakończenia zajęć otrzymało 16 osób. Dodatkowo 8 osób zrealizowało szkolenia w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. Były to osoby bezrobotne i długotrwale bezrobotne skierowane przez pracowników socjalnych OPS. W wyniku spotkań indywidualnych z psychologiem osoby bezrobotne zostały skierowane na zajęcia warsztatowe w Klubie Integracji Społecznej oraz na prace społecznie użyteczne. Efektem działań aktywizacyjnych realizowanych wobec osób wspieranych przez Klub było w wielu wypadkach podjęcie różnych form zatrudnienia: praca stała, umowa zlecenie, wielu z naszych klientów podjęło również prace dorywcze.

Bardzo ważnym, niemierzalnym liczbowo efektem pracy Klubu są zmiany w postawach osób bezrobotnych, podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie wyrażające się w większej aktywności i zaangażowaniu w aktywne poszukiwanie zatrudnienia. Poprzez działania aktywizacyjne nastąpiło również zwiększenie motywacji naszych klientów do podwyższania swoich kwalifikacji.

Ważnym efektem działalności Klubu jest także poszerzenie oferty pomocowej OPS, a także stopniowe usamodzielnianie beneficjentów pomocy społecznej, czego efektem jest zmniejszanie ilości klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

2. Prace społecznie użyteczne.

Począwszy od roku 2007 Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął wdrażanie prac społecznie użytecznych dla osób wcześniej zaktywizowanych w ramach zajęć warsztatowych Klubu Integracji Społecznej. Uczestnictwem w tej formie aktywizacji w roku 2015 objętych zostało 18 osób bezrobotnych. Podjęły one zatrudnienie w ramach prac na terenie pszczyńskich szkół, przedszkoli, Miejskiego Zakładu Zieleni oraz w OPS.

3. Punkt Interwencji Kryzysowej Dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym.

W roku 2015 z konsultacji w Punkcie Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy i rodzin z problemem alkoholowym, funkcjonującego w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie skorzystało 118 rodzin, w tym 40 osób konsultowanych było w związku ze zjawiskiem przemocy domowej występującej w ich rodzinach.

Problemy, z jakimi zgłaszają się klienci do pracownika Punktu to głównie problemy przemocy domowej i często z nimi powiązane problemy alkoholowe w rodzinie. Pojawiali się również klienci z inną kategorią problemów związanymi z zaburzeniami funkcjonowania rodziny. Zaburzenia te miały związek z dysfunkcjami typu rozwód, separacja, niewydolność wychowawcza rodziców, długotrwałe bezrobocie, zdrada w związku, choroba psychiczna w rodzinie, rodzina niepełna.

Pomoc w kontakcie z ofiarą przemocy polegała głównie na:

- zanalizowaniu form doznawanej przemocy,
- oszacowaniu stopnia nasilenia przemocy,
- oszacowaniu skutków stosowanej przemocy,
- ocenie rezultatów poszukiwania pomocy przez ofiarę,
- ocenie potencjalnego zagrożenia zdrowia i życia,
- tworzeniu planu pomocy, w tym motywowanie do działań zmierzających do zatrzymania przemocy, czyli złożenie doniesienia o przestępstwie na Policji, czy też przedsięwzięcie innych kroków prawnych (separacja, rozwód, zmiana miejsca zamieszkania), a także na szeroko pojętej edukacji klientów Punktu z zakresu zjawiska przemocy domowej i uzależnień (klientom Punktu wręczane są broszury informacyjne dotyczące zjawiska przemocy i uzależnień) oraz udzielaniu wsparcia psychicznego.

W Punkcie udzielane są także w miarę możliwości podstawowe informacje prawne, jest to np. pomoc w konstruowaniu pozwu o alimenty czy separację. W sytuacjach bardziej skomplikowanych klienci zostają skierowani do Radcy Prawnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie. Osoby uzależnione są motywowane do leczenia odwykowego czy też uczestnictwa w grupach AA, ustalane zostają także terminy przyjęcia na leczenie odwykowe, zaś osoby współzależnione do wzięcia udziału w terapii dla osób współzależnionych, czy też uczestnictwa w grupach AL - ANON.

4. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych

Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych funkcjonuje w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie od sierpnia 2008 r. Zadaniem Punktu Wsparcia jest pomoc osobom, które pozostają w sporze ze swoimi bliskimi, znajomymi w budowaniu nowych, innych relacji z ludźmi, z którymi do tej pory pozostawali w konflikcie. Głównym celem Punktu Wsparcia jest stworzenie możliwości spotkania się osobom skonfliktowanym, ale zainteresowanym rozwiązaniem sporu w miejscu dla nich neutralnym i bezpiecznym w obecności osoby, która pomoże im w wypracowaniu porozumienia. Najważniejszą zasadą funkcjonowania Punktu Wsparcia jest dobrowolność udziału stron konfliktu w spotkaniach z mediatorem. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych prowadzony jest przez pracownika socjalnego Ośrodka. Osoby zainteresowane przyjmowane są w każdy poniedziałek od 14.00 do 15.00. Wszelkie porady udzielane są bezpłatnie.

5. Punkt Informacji Obywatelskiej.

Punkt Informacji Obywatelskiej funkcjonujący w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie rozpoczął działanie w sierpniu 2008 roku.

Głównym celem Punktu jest:

- udzielanie bezpłatnych i bezstronnych porad,
- wskazywanie możliwości rozwiązań problemu,
- informowanie mieszkańców o ich prawach i uprawnieniach,
- wspieranie obywateli w samodzielnym podejmowaniu decyzji,
- współpraca z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi,
- zbieranie informacji na temat potrzeb i problemów lokalnych.

Zadaniem Punktu Informacji Obywatelskiej jest przede wszystkim przybliżenie zwykłemu obywatelowi w łatwy i przystępny sposób informacji czy też praw które dotyczą

zainteresowanego. Porady udzielane w ramach PIO są bezpłatne i skierowane do osób bez względu na status materialny i społeczny.

Punkt Informacji Obywatelskiej prowadzony jest przez pracownika socjalnego Ośrodka. Osoby zainteresowane przyjmowane są w każdy wtorek w godzinach od 14.00 do 15.00. W 2015 roku z pomocy PIO skorzystało 27 osób, którym zostały przekazane informacje z zakresu: prawa, ubezpieczenia zdrowotnego, spraw związanych z uzyskaniem lokalu z zasobów komunalnych, z zakresu pomocy społecznej oraz spraw związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W Krajowym Programie Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie przyjęto następującą definicję przemocy w rodzinie: *„Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, jest to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody”*.

Jeśli opisane wyżej zjawisko pojawia się u rodzin lub osób sporządzona zostaje „Niebieska Karta”

"**Niebieska Karta**" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Po wypełnieniu "**Niebieska Karta**" jest przekazywana do przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Pszczynie przy ul. Kilińskiego 5a. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany zarządzeniem nr SG.0050.148.2011 Burmistrza Pszczyny z dnia 02.08.2011 roku. W dniu 19.11.2015 r. Uchwałą Rady Miejskiej nr XVI/157/15 ogłoszona została nowa uchwała w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego dotyczącego określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W 2015 roku miało miejsce 5 posiedzeń Zespołu w dniach:

- 06.03.2015 r., 12.06.2015 r., 13.07.2015 r., 25.09.2015 r., 18.12.2015 r.

Zatem zgodnie z zapisami ustawowymi – nie rzadziej niż raz na 3 miesiące.

W czasie jednego z posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 13.07.2015 r. odbyło się również szkolenie dla wszystkich członków GZI dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” oraz prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2015 roku liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego to 134, a liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” to 112.

Ponadto w 2015 roku, prowadzonych było 39 „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2014 roku.

W 2015 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny zakończył 94 postępowania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 4 - Ilość „Niebieskich Kart” sporządzona przez instytucje do tego uprawnione

Lp.	Instytucja wypełniająca NK	Ilość wypełnionych NK
1.	KPP	114
2.	OPS	15
3.	PCPR	1
4.	GKRPA	2
5.	Szkoły	3
6.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Katowicach	1

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie odpowiedzialny jest za obsługę organizacyjno – techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, dlatego też z dniem 02.09.2013 r. dyrektor Ośrodka wyłonił z grona pracowników socjalnych zespół dwóch pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” na terenie Gminy Pszczyna. Zespół zajmujący się procedurą „Niebieskiej Karty” ujednoczył procedurę oraz wytworzył sieć porozumienia między instytucjami realizującymi zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co znacznie polepszyło współpracę w tym zakresie.

Ponadto pracownicy socjalni, zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach współpracy z pracownikami oświaty w czasie jednego ze spotkań omówili zasady procedury „Niebieskiej Karty” oraz praktyczne aspekty procedury do wykorzystania przez pracowników oświaty.

Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował również nowy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2023, którego głównymi założeniami są działania zmierzające do zapewniania osobie doznającej przemocy bezpieczeństwa oraz do zaprzestania stosowania przemocy. Ponadto Program określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jakie są realizowane przez podmioty wskazane w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

7. Poradnictwo prawne.

W ramach poradnictwa prawnego radca prawny świadczy porady dla osób korzystających z pomocy społecznej z terenu Gminy Pszczyna. Z takiej pomocy mogą skorzystać osoby korzystające z pomocy społecznej, czyli osoby, które nie byłyby w stanie skorzystać z pełnopłatnych porad prawnych w innych miejscach. Zainteresowanie takimi poradami jest wysokie, Radca Prawny w ciągu 2015 roku udzielił porad 45 osobom.

VI - Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2016 r.

1. W zakresie bezdomności.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stale aktualizowaną listę osób bezdomnych z terenu Gminy Pszczyna – w 2015 roku 63 gospodarstwa były dotknięte problemem bezdomności. Należy jednak w tym miejscu dodać, że Ośrodek Pomocy Społecznej w określaniu osób bezdomnych posiłkuje się ustawą o pomocy społecznej, która mówi, że „osoba bezdomna – to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Ośrodek Pomocy Społecznej z uwagi na brak takiego zaplecza w Pszczynie kieruje osoby bezdomne z Gminy Pszczyna do schronisk dla bezdomnych m.in. w: Rybniku, Myszkowie, Katowicach, Przegędzy, Ustroniu, Kluczach, Wiśle Małej, Dąbrowie Górniczej, Wadowicach, Jaworznie, Michowie.

Skutkuje to brakiem bezpośredniego kontaktu z takim bezdomnym, a co za tym idzie niemożnością prowadzenia pracy socjalnej w kierunku wyjścia z bezdomności, natomiast ustawa o pomocy społecznej mówi o możliwości objęcia osoby bezdomnej indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności mieszkaniowych i rodzinnych oraz pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Fakt umieszczenia bezdomnego w Schronisku poza Gminą Pszczyna powoduje oderwanie go od środowiska lokalnego – brak kontaktu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z rodziną itp. Statystyka mówi, że bezdomni wracają ze Schronisk do naszej gminy po zakończeniu sezonu zimowego i nadal są bezdomni. Tę sytuację można nazwać zamkniętym kołem, w którym ani na moment nie ma mowy o ostatecznym i trwałym uregulowaniu sytuacji bezdomnego. Dlatego zasadnym wydaje się być uruchomienie noclegowni bądź schroniska dla bezdomnych, którzy rokują szanse na wyjście ze swojej trudnej sytuacji. Rozwiązaniem mogłaby również być ogrzewalnia, która funkcjonowałaby na terenie Gminy jedynie w okresie zimowym.

2. W zakresie budownictwa socjalnego.

Widzimy nadal konieczność zwiększenia liczby mieszkań socjalnych o obniżonym standardzie, a tym samym o niskich kosztach związanych z jego użytkowaniem.

Wiąże się to ze zubożeniem coraz większej liczby mieszkańców Gminy i postępującym wzrostem bezrobocia.

3. W zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych mieszkańcom Gminy Pszczyna.

W ocenie Ośrodka powinien nastąpić wzrost środków przeznaczanych na pomoc społeczną w Gminie Pszczyna. Proponowane wysokości zasiłków (wynikające oczywiście z możliwości finansowych Gminy Pszczyna) nie potrafią zaspokoić potrzeb zgłaszanych przez klientów OPS.

Brak odpowiedniego zabezpieczenia socjalnego doprowadza do dalszego ubożenia i spadania na margines społeczny kolejnej liczby rodzin w Pszczynie. W ten sposób rośnie liczba osób wykluczonych społecznie, których reintegracja jest z powodu braku odpowiednich środków coraz trudniejsza.

4. W zakresie zatrudnienia i wynagradzania kadry Ośrodka.

W związku ze zmianą w zapisach ustawowych gmina od 01.01.2015 r. ma możliwość wyboru pomiędzy dwoma sposobami zatrudniania ilości pracowników socjalnych. Pierwszy sposób to na 2000 mieszkańców musi być zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownik socjalny, a drugi to 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Po obliczeniach i analizach Ośrodek wskazuje, że korzystniejszym sposobem jest drugi sposób – czyli 1 pracownik socjalny na 50 środowisk. Takie podejście spowodowało, że Gmina Pszczyna osiągnęła standardy w zakresie zatrudniania pracowników socjalnych wskazane przez ustawodawcę.

Równocześnie w ocenie Ośrodka należałoby także zaplanować dodatkowe środki na podwyższenie pensji jego pracowników. Obecne pensje są na niskim poziomie i są niewspółmierne do wykształcenia i kompetencji pracowników. Dodatkowo pracownicy chętnie dbają o swój rozwój dokształcając się - kończą różnego rodzaju szkolenia, specjalizacje czy też studia podyplomowe. Niestety pensje, jakie obecnie otrzymują przestają być motywujące, zatem aby podnieść motywację do pracy i do dalszego rozwoju należałoby podnieść również uposażenie pracowników, wynagrodzenie bowiem nie powinno jedynie wystarczać na zaspokojenie li tylko podstawowych potrzeb.

Należy nadmienić, że praca pracowników Ośrodka rzeczywiście nie należy do najłatwiejszych. Dodatkowo stale zwiększają się zadania przekazywane Ośrodkowi, co powoduje wzrost wymagań i nakładów, jakie pracownicy muszą ponieść. Takie nakłady pracy i podnoszenie jej jakości winny być godnie wynagradzane. Nie może bowiem dochodzić do sytuacji, że pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej, sam w nim pracując jest zmuszony do wystąpienia o zasiłek z pomocy społecznej.